

Fiscale bekostiging warmtenet

onderzoeksrapport voor

Gemeente Groningen

Mw. mr. A.P. (Anneke) Monsma
ESBL

Inhoud

1. Achtergrond onderzoek;
2. Groningse voorwaarden;
3. Vergelijking ozb en baatbelasting
4. Rechtvaardige lastenverdeling - mogelijke fiscale opties;
5. Vragen/discussie

1. Achtergrond onderzoek (1)

Energietransitie – ambities Groningen

- Gesloten akkoord herfst 2019
- 2035 CO₂-neutraal
- Regierol gemeenten – wijkgerichte aanpak – warmtenet in bepaalde wijken
- Verkenning mogelijkheden bekostiging

bron illustratie: Routekaart Groningen CO2-neturaal

1. Achtergrond onderzoek (2)

Waarom belastingheffing?

- Publieke voorziening → publieke bekostiging (zie ook 2)
- Gemeente kan goedkoop lenen → voorfinancieren
- Zekerheid terugbetaling
- Terugbetaling over lange periode uitsmeren (*woonlasten-neutraliteit* hiermee makkelijker haalbaar)
- Geen 'freeriders' (stok achter de deur)
- Transparantie
- Rechtsbescherming voor burger goed geregeld
- Verrekening bij notaris bij verkoop eigen huis

1. Achtergrond onderzoek (3)

Eerder onderzoek

- Drechtsteden 2019: baatbelasting is mogelijk, maar wel de nodige haken en ogen

Groningen

- Kan dat niet anders?
- Ozb-variant mogelijk waarbij alleen aangesloten woningen meebetalen?

→ Waardevol onderzoek, fiscale (on)mogelijkheden nu goed in kaart gebracht voor warmtenetten

2. Groningse voorwaarden (1)

Gemeente draagt verantwoordelijkheid het publieke belang van een nieuwe nutsvoorziening op lange termijn te waarborgen:

1. duurzaamheid;
2. betrouwbaarheid;
3. toegankelijkheid;
4. betaalbaarheid

2. Groningse voorwaarden (2)

Nader uitgewerkt:

- Garanderen onrendabele aansluitingen;
- Publiek eigendom en beheer warmte-infrastructuur;
- Publieke zeggenschap exploitatie/beheer diepe aardwarmte;
- Publieke zeggenschap over warmtetarieven;
- Geen verschil in tarief tussen verschillende fases/deelprojecten voor eindgebruiker
- Woonlasten-neutraliteit

3. Vergelijking baatbelasting / ozb (1)

Baatbelasting:

- Baatbelasting is een gemeentelijke heffing waarmee de kosten van de aanleg van fysieke voorzieningen worden verhaald op de (eigenaren van) onroerende zaken die door die voorzieningen zijn gebaat
- Mogelijkheid spreiding betaling over 30 jaar
- Objectgebonden
- Gemeente financiert voor
- Profijtheffing: alleen eigenaren aansluitbare woningen betalen mee.

3. Vergelijking baatbelasting / ozb (2)

ozb:

- Algemene belasting, van alle woningeigenaren in gemeente geheven
- Opbrengst is vrij besteedbaar
- Fondsvorming mogelijk (denk aan ondernemersfonds)
- Solidariteitsheffing: iedereen draagt bij aan gemeentelijke voorzieningen

3. Vergelijking baatbelasting / ozb (3)

BAATBELASTING	OZB
Alleen verhaal aanleg fysieke voorziening in openbare grond, niet aansluiting particulier eigendom,	Alle gemeentelijke kosten
Maximumtermijn 30 jaar	Geen maximumtermijn
Alleen woningen die kunnen worden aangesloten belast	Alle woningen belast
Betalen naar mate van profijt	Hoogte afhankelijk van WOZ-waarde
Veel juridische risico's, hoge in- en uitvoeringskosten, hulp nodig	Weinig risico, geen hoge uitvoeringskosten, zonder hulp mogelijk
Niet flexibel	Wel flexibel
Per fase/project aparte baatbelasting	Doorlopend, geen onderscheid fases

4. Rechtvaardige lastenverdeling (1)

Ozb lijkt ideale oplossing, behalve onmogelijkheid differentiëren hoogte belastingbedrag naar profijt

4. Rechtvaardige lastenverdeling (2)

- Differentiatie binnen tariefsbepaling?
- Vrijstelling ozb voor opslagdeel of bepaalde wijken?
→ *Onderzoek naar wet, wetsgeschiedenis en jurisprudentie wijst uit dat dit **niet mogelijk** is*
- Buiten de heffing om achteraf teruggeven opslagbedrag voor niet-aangesloten woningen? Gemeente Teylingen deed iets soortgelijks met opslag voor ondernemersfonds
→ *Leek kansrijk, maar **Hof Den Haag trekt streep erdoor***

4. Rechtvaardige lastenverdeling (3)

Wat is er dan wel mogelijk?

1. Heffing ozb van **alle eigenaren**.

Rechtvaardiging: publieke voorziening, iedereen profiteert direct van het warmtenet of indirect van de energietransitie binnen de gemeente.

4. Rechtvaardige lastenverdeling (4)

Wat is er dan wel mogelijk?

2. Kosten splitsen

aanleg warmte- infrastructuur	particuliere aansluiting op warmtenet
collectief profijt	particulier profijt
ozb	apart tarief van woningeigenaar
gemeente	warmtebedrijf of gemeente

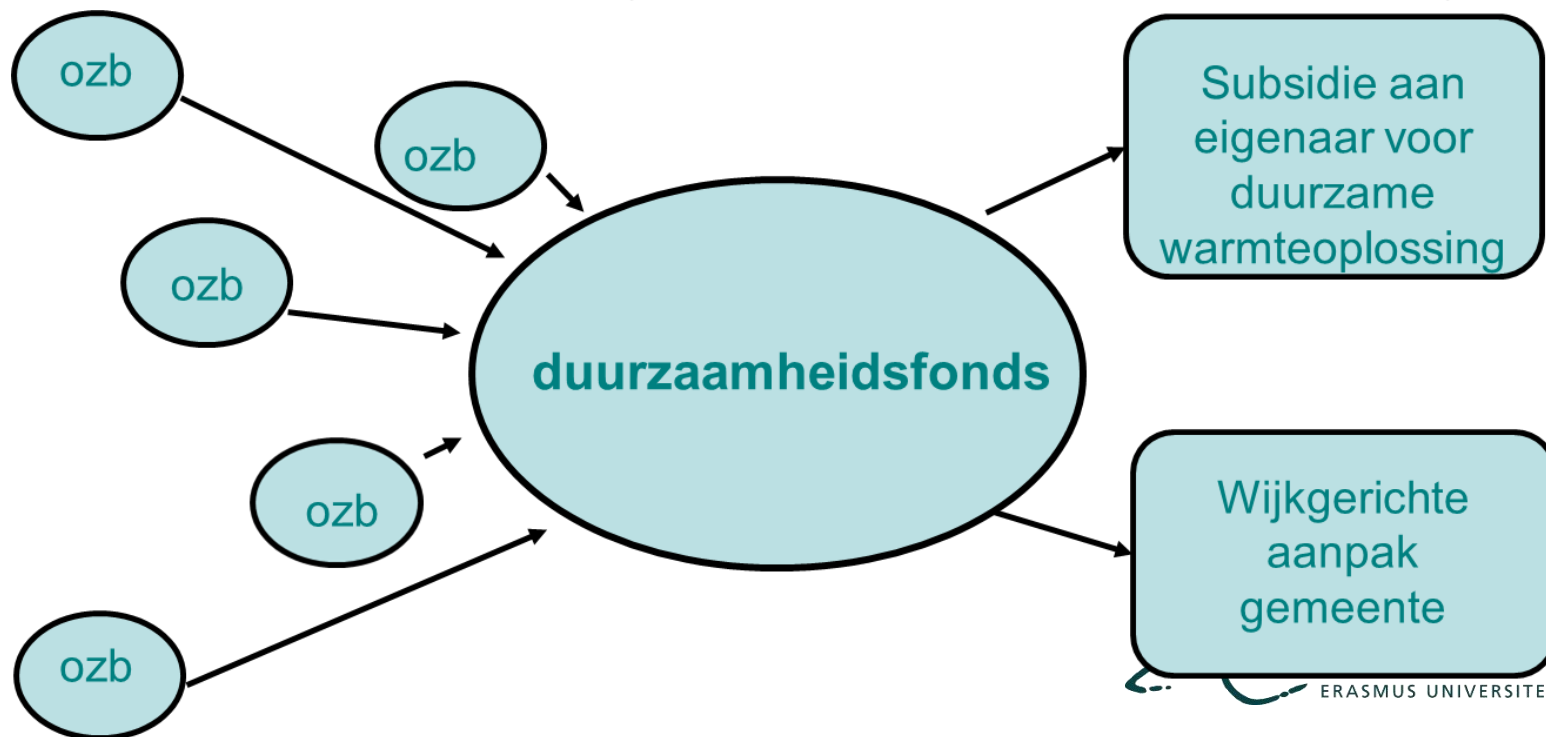
Rechtvaardige verdeling van de lasten
naar de mate van
collectief/particulier profijt

4. Rechtvaardige lastenverdeling (5)

Wat is er dan wel mogelijk?

3. Vorming **energietransitiefonds** uit ozb-meeropbrengst en van daaruit betalingen doen voor verduurzaming

5. Vragen/discussie

6. Stellingen (1)

het is niet rechtvaardig om de kosten van
de aanleg van een warmtenet in *1 of een
paar wijken* neer te leggen bij *alle inwoners
van de stad*

6. Stellingen (2)

het is niet rechtvaardig om de *inwoners* van een wijk waar de *gemeente* kiest voor een warmtenet een extra belasting op te leggen

6. Stellingen (3)

Het is rechtvaardig om de woningeigenaren die profiteren van de aanleg van een warmtenet een extra bedrag te laten betalen

6. Stellingen (4)

Het is alleen rechtvaardig om een extra belasting te heffen als degenen die betalen ook keuzevrijheid hebben in de besteding ervan

6. Stellingen (5)

Het is rechtvaardig dat de gemeenteraad
zelf keuzes maakt voor de energietransitie
en hier ook belasting voor heft

6. Stellingen (6)

De extra belasting mag niet hoger zijn dan
de besparing in energiekosten
(kostenneutraal)

6. Stellingen (7)

Dat de extra belasting misschien wel 50 jaar
geheven moet worden is acceptabel

6. Stellingen (8)

Een duurzaamheidsfonds gevoed met ozb is alleen rechtvaardig als woningeigenaren mogen meebeslissen over de bestedingen

